

ките изследвания е наложено схващането, че четата на Дядо Жельо води сражение с казакалая.¹⁷ Възникват обаче съмнения в тази категоричност, които идват от няколко посоки. Неразумно е Садък паша да се насочи на запад от главната си квартира - Сливен с почти целия състав на казакалая. Повереният му за охрана район е твърде обширен, за да допусне подобна стратегическа недалновидност. Освен това не са открити други извори, които да потвърждават съобщението на в. "Македония". От 29 май до 10 юни 1867 г. Жельо Чернев е с група от четата в Твърдишкия Балкан. Боядин е северно от Гурково, близо до с. Конаре. Именно там четата на Филип Тотю се сблъска с казашка част. "После се узна положително - разказва Филип Тотю - че когато него ден турските потери са свикани от всичките страни върху нас и се биехме отчаяно Панайот наистина е бил отвъд в Конарския балкан и трябва да е чувал пукането на пушките ни когато се сражавахме с потерите. Но по кои причини Панайот не удари потерите отзад и да ни помогне тогава не знам."¹⁸ Въщност в близост е само част от четата на Панайот Хитов, водена от Дядо Жельо. Не е изключено в. "Македония" да ползва компилативни данни, които преплитат несъответстващи събития и имена. Все пак дописката е от септември 1867 г. "Жельо не можал да достигне до Хайнбоаз защото потерите били твърде големи"- отбелязва Хитов, но не уточнява въоръжените сили, които го преследват.

Фрапира обстоятелството, че между четата на П.Хитов и казакалая на Садък паша липсва голям сблъсък, какъвто би могъл да се очаква най-вероятно в района на Сливен. Остро противоречие явно съществува и то е обусловено от важни исторически фактори като отношението към Османската империя, коренно различните средства и тактика за действие и пр. Срещу амбициозния Михаил Чайковски - Садък паша, започнал бурния си живот като полски революционер, създад по-сле свой мит за величието на Османската империя, достигнал до унизително разкаяние пред руския император, стои израстналият от хайдушкото движение до авторитетен и уважаван национал - революционер Панайот Хитов. И ако на един етап от дейността на Чайковски като главен агент на "Отел Ламбер" не биха могли да се оспорват положителните елементи и последици в борбата за самостоятелна българска църква, през бунтовната 1867 г. негативното отношение на Садък паша към революционните настроения е категорично. Антагонизма си към българската въоръжена акция той обяснява пред д-р Георги Миркович с природните закони: "Напредока в природата, казваше той /Садък паша - б.а./, става йерархически, всяко нещо от по-малкото до най-голямото... Ако желаете и искате като народ да напредвате, вие без друго трябва да се подложите в ред на този природен закон. Иначе ще бъдете изложени под големи неприятности по причина на вашето неприродно и неправилно разбиране."¹⁹ През юни 1867 г. Садък паша твърди от Сливен, че българите не искат въстание и очакват подобрение за съдбата си само от султана, а четническото движение според него се дължи на "руско-румънски интриги".²⁰ В писмото си от 10 юли с.г. той запознава ген. Бистшоновски с водача на четата, преминала първа р.Дунав, обаче посочва неточно името на войводата Филип Тотю - "един прост градинар", а не това на П. Хитов.²¹ Във връзка с тази неточност бихме могли да